

नहुष उवाच ब्रवीतु भगवन्मूल्यं महर्षेः सहशं भृगोः ॥ परित्राय स्वमामस्मद्विषयं च कुलं च मे ॥ १८ ॥ हव्याद्विभगवान्क्रुद्धस्त्रैलोक्यमपिकेवलं ॥
किंपुनर्मो तपोहीनं बाहुवीर्यपरायणं ॥ १९ ॥ अगाधांभसिमग्नस्य सामात्यस्य सऋत्विजः ॥ प्लवोभव महर्षे त्वंकुरु मूल्यविनिश्चयं ॥ २० ॥ भीष्म उ
वाच नहुषस्य वचः श्रुत्वा गविजातः प्रतापवान् ॥ उवाच हर्षयस्सर्वानमात्या न्यार्थिवं च तं ॥ २१ ॥ अनर्षय महाराज द्विजावर्णेषु चोत्तमाः ॥ गावश्च पु
रुषाश्च गोर्मूल्यं परिकल्प्यतां ॥ २२ ॥ नहुषस्ततः श्रुत्वा महर्षेर्वचनं नृप ॥ हर्षेण महता युक्तः सहामात्यपुरोहितः ॥ २३ ॥ अभिगम्य भृगोः पुत्रं च्यवनं
संशितव्रतं ॥ इदं प्रोवाच नृपते वाचा संतर्पयन्निव ॥ २४ ॥ नहुष उवाच उत्तिष्ठोत्तिष्ठ विप्रर्षे गवाक्रीतो सिभार्गव ॥ एतन्मूल्यमहं मन्येत वधर्मभृतां
वर ॥ २५ ॥ च्यवन उवाच उत्तिष्ठाम्येष राजेंद्रस्य कृक्रीतोऽस्मितेन घ ॥ गोभिस्तुल्यं न पश्यामि धनं किंचिदिहा च्युत ॥ २६ ॥ कीर्तनं श्रवणं दानं दर्श
नं चापि पार्थिव ॥ गवां प्रशस्यते वीर सर्वपापहरं शिवं ॥ २७ ॥ गावोलक्ष्याः सदा मूलं गोषु पाप्मानविद्यते ॥ अन्नमेव सदा गावो देवानां परमं हविः ॥ २८ ॥
स्वाहाकारवषट्कारौ गोषु नित्यप्रतिष्ठितौ ॥ गावो यज्ञस्य नेत्र्यो वै तथा यज्ञस्य तामुखं ॥ २९ ॥ अमृतं ह्यव्ययं दिव्यं क्षरं तिच वहं तिच ॥ अमृताय तनं चैताः
सर्वलोकनमस्कृताः ॥ ३० ॥ तेजसा वपुषा चैव गावो वह्निः समाभवि ॥ गावो हि स महत्तेजः प्राणिनां च सखप्रदाः ॥ ३१ ॥ निविष्टं गोकुलं यत्र श्वासं मुञ्चति निर्भ
यं ॥ विराजयति तं देशं पापं चास्यापकर्षति ॥ ३२ ॥ गावः स्वर्गस्य सोपानं गावः स्वर्गेऽपि पूजिताः ॥ गावः कामदुहो देव्या नान्यत्किंचिदस्मृतं ॥ ३३ ॥ इत्येतद्गोषु
मे प्रोक्तं माहात्म्यं भरतर्षभ ॥ गुणैकदेशवचनं शक्यं पारायणं न तु ॥ ३४ ॥ निषादा ऊचुः दर्शनं कथनं चैव सहास्माभिः कृतं मुने ॥ सतां साक्षपदं मे त्रं
प्रसादं नः कुरु प्रभो ॥ ३५ ॥ हवींषि सर्वाणि यथा ह्यपभं केदुताशनः ॥ एवं त्वमपि धर्मात्मनुरुषाग्निः प्रतापवान् ॥ ३६ ॥ प्रसादया महैविद्वन्भवतं प्रणतावयं
अनुग्रहार्थं मस्माकमियंगौः प्रतिगृह्यतां ॥ ३७ ॥ च्यवन उवाच कृपणस्य च यच्च क्षर्मुनेराशी विषस्य च ॥ नरं समूलं दहतिक क्षमग्निरिव ज्वलन् ॥ ३८ ॥
प्रतिगृह्यामि बोधनं कैवर्तमुक्तकिल्बिषाः ॥ दिवं गच्छत वै क्षिप्रं मत्स्यैः सह जलोद्भवैः ॥ ३९ ॥ भीष्म उवाच ततस्तस्य प्रभावान्ते महर्षेर्भावितात्मनः ॥ नि
षादास्तेन वाक्येन सह मत्स्यैर्दिवं ययुः ॥ ४० ॥ ततः सराजानहुषो विस्मितः प्रेक्ष्य धीवरान् ॥ आरोहमाणां स्त्रिदिवं मत्स्यांश्च भरतर्षभ ॥ ४१ ॥